

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

551Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ ΕΟΚΕ (ΕΞ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΣ ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ), 5.5.2020 - 7.5.2020

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Πρόταση απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών»

[COM(2020) 70 final]

(2020/C 232/03)

Γενική εισηγήτρια: η κ. **Ellen NYGREN**

Αίτηση γνωμοδότησης	Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 6.3.2020
Νομική βάση	Άρθρο 148 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αρμόδιο τμήμα	Απασχόληση, κοινωνικές υποθέσεις, δικαιώματα του πολίτη
Υιοθετήθηκε από την ολομέλεια	7.5.2020
Σύνοδος ολομέλειας αριθ.	551 — Εξ αποστάσεως σύνοδος ολομέλειας
Αποτέλεσμα της ψηφοφορίας (υπέρ/κατά/αποχές)	251/03/07

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1. Η ΕΟΚΕ επικροτεί τις προτεινόμενες αναθεωρημένες κατευθυντήριες γραμμές. Ο ρόλος που διαδραματίζουν ως μακροπρόθεσμη πυξίδα για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών είναι σημαντικός και σε καιρούς κρίσης. Οι πολιτικές απασχόλησης είναι καίριες σημασίας για την οικονομική και την κοινωνική ανάπτυξη της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως συνόλου και των κρατών μελών της χωριστά. Η εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ) αποτελεί κοινό μέσο για την επίτευξη βιώσιμης ανοδικής σύγκλισης και, εν προκειμένω, ενδείκνυται η αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της οφείλουν να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την εξάλειψη των ανισοτήτων. Η ανοδική σύγκλιση αποτελεί οριζόντια αρχή η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να ενσωματώνεται σε όλες τις πολιτικές της Ένωσης.

1.2. Η πρόταση σχετικά με την αναθεώρηση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση υποβλήθηκε πριν την εμφάνιση της επιδημίας COVID-19. Η νόσος COVID-19 έχει έκτοτε εξελιχθεί σε πανδημία και οι επιπτώσεις της έχουν οδηγήσει σε εντυπωσιακή ανάγκη για την ανάληψη επείγουσας δράσης και στον τομέα των πολιτικών για την αγορά εργασίας. Προκειμένου να περιοριστεί η εξάπλωση της νόσου, έχουν τεθεί σε εφαρμογή πρωτοφανή μέτρα σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ και πέραν αυτής. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι απαιτούνται περισσότερα όσον αφορά την ανάληψη συντονισμένης δράσης.

1.3. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι μόνο ένα συνολικό ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας θα μπορέσει να βοηθήσει την ΕΕ, τα κράτη μέλη, τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους να αντιμετωπίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και να ανασυγκροτήσουν μια πιο βιώσιμη και ανθεκτική ευρωπαϊκή οικονομία. Αν και είναι αβέβαιη η διάρκεια της έκτακτης κατάστασης που προκαλεί η κρίση COVID-19, είναι σαφές ότι οι επιπτώσεις της στην αγορά εργασίας θα διαρκέσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Συνεπώς, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για το 2020 θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να ληφθούν υπόψη τα νέα δεδομένα.

1.4. Οι οικονομικοί κλυδωνισμοί που προκλήθηκαν από την επιδημία COVID-19 έχουν ήδη προκαλέσει κρίση στον τομέα της απασχόλησης καθώς και κοινωνική κρίση, με ενδεχόμενες σοβαρές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας. Εν προκειμένω, θα πρέπει να εξεταστεί για το τρέχον έτος το ενδεχόμενο έγκρισης πρόσθετης και έκτακτης (λόγω της έκτακτης ανάγκης) κατευθυντήριας γραμμής για την απασχόληση, προκειμένου να καθοδηγηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές των πολιτικών απασχόλησης στα κράτη μέλη της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτής της άνευ προηγουμένου κατάστασης. Η εν λόγω κατευθυντήρια γραμμή για την απασχόληση στο πλαίσιο του COVID-19 θα μπορούσε να περιλαμβάνει αναφορές σε αποτελεσματικά προσωρινά μέτρα που απαιτούνται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης, όπως ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου εργασίας και προώθηση της τηλεργασίας (με τήρηση της ευθύνης των εργοδοτών ως προς την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων).

1.5. Σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή 5, τα κράτη μέλη ακόμη ενθαρρύνονται να προωθούν «καινοτόμες μορφές εργασίας». Ενώ οι νέες μορφές εργασίας και καινοτομίας παρέχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη, η ΕΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει τις πολυάριθμες προκλήσεις που συνδέονται με αυτό το είδος εργασίας. Με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει να επιδιώκεται η μετατροπή των σχετικών με αυτές τις νέες μορφές εργασίας τάσεων σε ευκαιρίες δίκαιης απασχόλησης. Θετική είναι η έκκληση για τη θέσπιση κατάλληλων και δίκαιων μισθών, είτε μέσω της βελτίωσης των μηχανισμών ρύθμισης του νόμιμου κατώτατου μισθού, όπου προβλέπεται, είτε μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων έχει καιρία σημασία, και είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι η κατευθυντήρια γραμμή 5 καλεί τα κράτη μέλη «να προωθήσουν τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις με σκοπό τον καθορισμό των μισθών». Η κατευθυντήρια γραμμή θα πρέπει εν προκειμένω να περιλαμβάνει προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συλλογικών συμβάσεων μέσω της διεύρυνσης της κάλυψής τους.

1.6. Όσον αφορά την κατευθυντήρια γραμμή 6 για την «Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, σε δεξιότητες και σε ικανότητες», η ΕΟΚΕ εκτιμά το γεγονός ότι η κατευθυντήρια γραμμή αναφέρεται σε μια γενική θεώρηση των δεξιοτήτων που ευθυγραμμίζονται με ένα βιώσιμο παραγωγικό σύστημα. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της διότι οι κατευθυντήριες γραμμές καλούν τα κράτη μέλη να επενδύσουν στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και να τα προσαρμόσουν, έτσι ώστε να παρέχουν υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης. Στο πλαίσιο αυτό, η ΕΟΚΕ ζητεί αποτελεσματικότερες ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές για την εξασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης με σκοπό την επανείδευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενηλίκων μέσω της διά βίου μάθησης, με ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή αποτελεσματικής στήριξης στους εργαζόμενους και τους άνεργους.

1.7. Όσον αφορά την κατευθυντήρια γραμμή 7 για τη «Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου», η ορθή λειτουργία του κοινωνικού διαλόγου είναι ζωτικής σημασίας για κάθε πολιτική απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένης της εφαρμογής των κατευθυντήριων γραμμών της ΕΕ για την απασχόληση. Ως εκ τούτου, χρειάζεται εντατικοποίηση των προσπαθειών για τη διευκόλυνση και την προώθηση του κοινωνικού διαλόγου, τόσο σε εθνικό όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, και αυτό πρέπει να επικροτηθεί και να αξιοποιηθεί. Ένα στοιχείο που λείπει από την υπό εξέταση κατευθυντήρια γραμμή είναι η ανάγκη για καλύτερη υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Εν μέσω επιδημίας COVID-19, ένας χώρος εργασίας στον οποίο τηρούνται οι κανόνες υγείας και ασφάλειας είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη του κινδύνου μόλυνσης και εξάπλωσης του ιού και άλλων ασθενειών. Ως συνήθως και ιδιαίτερα σε αυτές τις εξαιρετικές περιστάσεις, οι εργοδότες οφείλουν να αναλαμβάνουν την ευθύνη όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων τους, να παρέχουν τόσο σε αυτούς όσο και στους εκπροσώπους τους επαρκείς πληροφορίες, να αξιολογούν τους κινδύνους και να λαμβάνουν μέτρα πρόληψης. Οι δημόσιες αρχές, οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικοί εταίροι οφείλουν όλοι να δραστηριοποιηθούν για την προστασία των εργαζομένων, των οικογενειών τους και της κοινωνίας γενικότερα.

1.8. Οι περισσότερες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις διαθέτουν περιορισμένους οικονομικούς και διαχειριστικούς πόρους και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να τους παρασχεθεί πρακτική, χρηματοδοτική και εξατομικευμένη στήριξη για προγράμματα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ) ώστε να προσαρμόσουν τους χώρους εργασίας και να εφαρμόσουν ταχύτερα νέες διαδικασίες και πρακτικές για την προστασία των εργαζομένων. Οι επιθεωρητές εργασίας, ο EU-OSHA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία), το δίκτυο Enterprise Europe Network και οι αρμόδιες αρχές σε εθνικό επίπεδο μπορούν να προσφέρουν πρακτική υποστήριξη, όπως αποδοτικά από άποψη κόστους, δωρεάν και φιλικά προς τον χρήστη εργαλεία, πληροφορίες, καθοδήγηση και συμβουλές.

1.9. Όσον αφορά την κατευθυντήρια γραμμή 8 για την «Προαγωγή των ίσων ευκαιριών για όλους, προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης και καταπολέμηση της φτώχειας», πρέπει να καταπολεμούνται όλες οι μορφές πρακτικών που εισάγουν διακρίσεις. Η κοινωνική προστασία και η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη πρέπει να παρέχονται σε όλους. Η προώθηση της συμμετοχής των γυναικών στο εργατικό δυναμικό, καθώς και η ενεργός γήρανση για όλους, θα πρέπει να υποστηρίζονται από τα κατάλληλα μέτρα, όπως πρόσβαση σε ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει επίσης να εξετάζουν τους στόχους κοινωνικής προστασίας, όπως η πλήρης και αποτελεσματική κάλυψη, η επάρκεια και η διαφάνεια.

2. Πλαίσιο

2.1. Η Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) προβλέπει ότι τα κράτη μέλη θεωρούν τις οικονομικές τους πολιτικές και την προώθηση της απασχόλησης θέματα κοινού ενδιαφέροντος και τις συντονίζουν στο πλαίσιο του Συμβουλίου ⁽¹⁾. Το άρθρο 148 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι το Συμβούλιο θεσπίζει κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση. Οι κατευθυντήριες γραμμές ορίζουν το πεδίο εφαρμογής και την κατεύθυνση του πολιτικού συντονισμού των κρατών μελών και αποτελούν τη βάση για τις ειδικές ανά χώρα συστάσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου.

2.2. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, αφενός, και οι κατευθυντήριες γραμμές για την οικονομική πολιτική, αφετέρου, εγκρίθηκαν για πρώτη φορά συνολικά το 2010 ως «ολοκληρωμένη δέσμη», σε συνδυασμό με τη στρατηγική «Ευρώπη 2020». Το 2018, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση ευθυγραμμίστηκαν με τις αρχές του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων. Η ΕΟΚΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για την ευθυγράμμιση αυτή ήδη από την αρχή ⁽²⁾, αλλά ζήτησε τόσο στη σχετική γνωμοδότηση όσο και σε επόμενες ⁽³⁾ να καταβληθούν περισσότερες προσπάθειες στην πράξη για την ουσιαστική υλοποίηση και εφαρμογή του πυλώνα.

2.3. Το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο έχει επικαιροποιηθεί προκειμένου να ενσωματώσει τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) των Ηνωμένων Εθνών· συνεπώς, η Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης (ΕΕΑ) έχει μετατραπεί σε Ετήσια στρατηγική για τη βιώσιμη ανάπτυξη (ΕΣΒΑ), με συνεπόμενο αποτέλεσμα την πρόταση αναθεώρησης των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση.

2.4. Η πρόταση της Επιτροπής για απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών εγκρίθηκε στις 26 Φεβρουαρίου 2020, πριν την έναρξη του συντονισμού των έκτακτων μέτρων για την αντιμετώπιση της επιδημίας COVID-19. Ο άμεσος στόχος των δημόσιων αρχών πρέπει να είναι, αφενός, η διασφάλιση της σωστής ισορροπίας μεταξύ της διαφύλαξης της δημόσιας υγείας μέσω του περιορισμού της εξάπλωσης του ιού και, αφετέρου, η διατήρηση της οικονομικής δραστηριότητας ζωτικής σημασίας.

2.5. Η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ΔΟΕ) προειδοποίησε ότι οι επιπτώσεις της επιδημίας COVID-19 στην απασχόληση είναι «βαθιές, εκτεταμένες και άνευ προηγουμένου» ⁽⁴⁾, με πιθανή έκβαση την απώλεια εκατομμυρίων θέσεων εργασίας και την αύξηση της υποαπασχόλησης και του αριθμού των φτωχών εργαζομένων, η οποία θα ξεπεράσει κατά πολύ τις επιπτώσεις της οικονομικής κρίσης του 2008-2009. Ο περιορισμός του εύρους των επιπτώσεων θα εξαρτηθεί από την ταχεία και αποφασιστική λήψη και εφαρμογή πολιτικών αποφάσεων.

2.6. Η ΕΟΚΕ είναι πεπεισμένη ότι μόνο ένα συνολικό ευρωπαϊκό σχέδιο για την ανάκαμψη της οικονομίας θα μπορέσει να βοηθήσει την ΕΕ, τα κράτη μέλη, τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τους εργαζόμενους να αντιμετωπίσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις συνέπειες της πανδημίας COVID-19 και να ανασυγκροτήσουν μια πιο βιώσιμη και ανθεκτική ευρωπαϊκή οικονομία ⁽⁵⁾. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταλήξουν ταχέως σε συμφωνία σχετικά με ένα νέο πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο (ΠΔΠ), μειώνοντας, κατ' αυτόν τον τρόπο, την αβεβαιότητα όσον αφορά τη χρηματοδότηση επενδύσεων της ΕΕ από το 2021.

2.7. Οι επιχειρήσεις και οι εργαζόμενοι σε ευρύ φάσμα οικονομικών κλάδων έχουν πληγεί σε πολύ μεγάλο βαθμό. Πολλές επιχειρήσεις, ιδίως πολύ μικρές και ΜΜΕ, καθώς και κοινωνικές επιχειρήσεις, απειλούνται με αφερεγγυότητα, και εκατομμύρια εργαζόμενοι είναι ευάλωτοι στην απώλεια εισοδήματος και στην απόλυση ⁽⁶⁾. Κατά μέσο όρο, το 90 % περίπου των ΜΜΕ αναφέρουν ότι πλήττονται από οικονομική άποψη και αναμένουν αύξηση του ποσοστού ανεργίας κατά 3 % έως 5 % ⁽⁷⁾. Απαιτούνται στοχευμένα μέτρα για τη στήριξη των επιχειρήσεων και νέες θέσεις εργασίας σε βασικούς τομείς που έχουν πληγεί ιδιαίτερα.

2.8. Στην Ευρώπη και σε ολόκληρο τον κόσμο, οι εργαζόμενοι στον τομέα της ιατροφαρμακευτικής περιθαλψής δικαίως χειροκροτούνται ως ήρωες της πρώτης γραμμής που καταβάλλουν κάθε δυνατή προσπάθεια για να σώσουν ζωές και, σε πάρα πολλές περιπτώσεις, πληρώνουν οι ίδιοι το τίμημα με τη ζωή τους. Σε ορισμένες χώρες, οι εργαζόμενοι αυτοί, όπως και οι εκπαιδευτικοί και άλλοι εργαζόμενοι του δημόσιου τομέα, οι φροντιστές κατ' οίκον και οι πάροχοι φροντίδας υποτιμήθηκαν και

⁽¹⁾ Άρθρο 146 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης

⁽²⁾ ΕΕ C 237 της 6.7. 2018, σ. 57.

⁽³⁾ ΕΕ C 14 της 15.1.2020, σ. 1.

⁽⁴⁾ Βλέπε ILO Monitor 2nd edition: COVID-19 and the world of work

⁽⁵⁾ Βλέπε Δήλωση της ΕΟΚΕ «Η απάντηση της ΕΕ στην επιδημία COVID-19 και η ανάγκη για πρωτοφανή αλληλεγγύη μεταξύ των κρατών μελών».

⁽⁶⁾ SMEunited «A view on the COVID impact on and support measures for SMEs» (Εξέταση των επιπτώσεων της κρίσης COVID στις ΜΜΕ και των μέτρων στήριξης για αυτές)· BusinessEurope «Βιντεοδιάσκεψη των μελών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, 23 Απριλίου 2020 — Επιστολή των Pierre Gattaz και Markus J. Beyrer προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Charles Michel».

⁽⁷⁾ SMEunited «A view on the COVID impact on and support measures for SMEs» (Εξέταση των επιπτώσεων της κρίσης COVID στις ΜΜΕ και των μέτρων στήριξης για αυτές).

πλήγηκαν σοβαρά από τα μέτρα λιτότητας μετά την κρίση του 2008. Στο μέλλον, είναι σημαντικό η νέα αυτή εκτίμηση της αξίας τους να μετατραπεί τόσο σε συγκεκριμένες ενέργειες για τη βελτίωση των όρων και των συνθηκών εργασίας όσο και σε απαραίτητες επενδύσεις για τις δημόσιες υπηρεσίες και ιδίως για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας.

2.9. Επίσης, η κρίση COVID-19 καταδεικνύει έντονα τα υφιστάμενα διαρθρωτικά προβλήματα στις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, δεδομένου ότι συνεχίζουν να υφίστανται ανισότητες μεταξύ εργαζομένων σε τυποποιημένες μορφές απασχόλησης και εκείνων σε άτυπες, πολλοί από τους οποίους μπορούν επίσης να θεωρηθούν επισφαλώς εργαζόμενοι. Πρέπει να παρέχεται ευελιξία τόσο στους εργοδότες όσο και στους εργαζομένους για την αντιμετώπιση των ραγδαίων αλλαγών στον κόσμο της εργασίας και αυτό θα πρέπει να υποστηρίζεται μέσω της προώθησης μέτρων για την ασφάλεια και δίκαιων συνθηκών εργασίας σε όλες τις μορφές εργασίας.

2.10. Πολλοί από τους εργαζόμενους που συνήθως θεωρούνται «χαμηλής ειδίκευσης» με αναλογικά χαμηλές αμοιβές, υπήρξαν πράγματι οι βασικοί εργαζόμενοι που συνέβαλαν στη διατήρηση των δραστηριοτήτων παγκοσμίως, θέτοντας συχνά τον εαυτό τους και τα αγαπημένα τους πρόσωπα σε κίνδυνο.

2.11. Οι εργαζόμενοι αυτοί είναι ήδη οι πλέον ευάλωτοι σε θέματα πρόσβασης και συμμετοχής στην αγορά εργασίας και διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο αποκλεισμού. Σε αυτούς περιλαμβάνονται οι γυναίκες, οι νέοι, τα άτομα με αναπηρία και άλλες ομάδες που υφίστανται διακρίσεις στον εργασιακό χώρο, όπως οι μετανάστες και οι Ρομά. Ορισμένοι εργαζόμενοι, ιδίως οι γυναίκες, ενδέχεται να αναγκαστούν να εγκαταλείψουν την εργασία τους για να αναλάβουν τη φροντίδα των παιδιών και άλλων μελών της οικογένειάς τους.

2.12. Το κύριο μέλημα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων είναι να διατηρήσουν τη θέση τους στην αγορά και τις θέσεις εργασίας για εκατομμύρια εργαζομένους. Οι επιχειρήσεις και οι κοινωνικοί εταίροι έχουν βρει ρεαλιστικές λύσεις, όπως προσαρμογή των επιχειρηματικών σχεδίων τους, εφαρμογή συστημάτων μειωμένου ωραρίου εργασίας, τηλεργασία ή άλλες ευέλικτες εναλλακτικές λύσεις, και έχουν δημιουργήσει τις κατάλληλες συνθήκες για την εξ αποστάσεως εκπαίδευση σε εταιρικό επίπεδο.

2.13. Υπό το πρίσμα αυτών των εξελίξεων, χρειάζεται να προσαρμοστεί ο συντονισμός των πολιτικών απασχόλησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έτσι ώστε να ανταποκρίνεται σε αυτή τη νέα και άνευ προηγουμένου κατάσταση. Η πρόταση της Επιτροπής για κανονισμό του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση ευρωπαϊκού μέσου προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της επιδημίας COVID-19 (*) είναι μια θετική πρωτοβουλία για την παροχή άμεσης στήριξης στους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις. Εάν εφαρμοστεί σύντομα, θα συμβάλει στην άμβλυση των δυσμενών επιπτώσεων στην απασχόληση, και θα διαμορφώσει τις προϋποθέσεις για ταχεία ανάκαμψη. Αν και είναι αβέβαιη η διάρκεια της έκτακτης κατάστασης που προκλήθηκε από την κρίση COVID-19, είναι σαφές ότι οι επιπτώσεις θα διαρκέσουν για μεγάλο χρονικό διάστημα. Συνεπώς, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση για το 2020 θα πρέπει να προσαρμοστούν ώστε να ληφθούν υπόψη τα νέα δεδομένα.

2.14. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει να ισχύσουν χωρίς αλλαγές για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα και για όλα τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο των διαφορετικών εθνικών συνθηκών. Ωστόσο, εξαιτίας της τρέχουσας επιδημίας COVID-19, η οποία παρουσιάζει ήδη ενδείξεις ότι θα μετασηματιστεί σε οικονομική και κοινωνική κρίση με σοβαρό και μακροχρόνιο αντίκτυπο στις ευρωπαϊκές αγορές εργασίας, θα πρέπει να εξεταστεί το ενδεχόμενο να εγκριθούν πρόσθετες και έκτακτες (λόγω της έκτακτης ανάγκης) κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, προκειμένου να καθοδηγηθούν οι απαραίτητες προσαρμογές των πολιτικών απασχόλησης στα κράτη μέλη της ΕΕ για την αντιμετώπιση αυτής της άνευ προηγουμένου κατάστασης. Η υφιστάμενη ανοικτή μέθοδος συντονισμού θα πρέπει να βελτιωθεί περαιτέρω για να στηρίξει τα κράτη μέλη στη συγκριτική αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά τη μεταρρύθμιση και στη βελτίωση των επιδόσεων των πολιτικών τους για την απασχόληση και των εθνικών συστημάτων κοινωνικής προστασίας.

2.15. Μια επείγουσα οδηγία για την απασχόληση στο πλαίσιο του COVID-19 θα μπορούσε να περιλαμβάνει αναφορές σε αποτελεσματικά προσωρινά μέτρα που απαιτούνται για τον μετριασμό των επιπτώσεων της κρίσης, όπως ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου εργασίας, στήριξη του εισοδήματος, επέκταση του επιδόματος ασθένειας, αναβολή της πληρωμής των εργοδοτικών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης, του προκαταρκτικού φόρου επί των μισθών και του φόρου προστιθέμενης αξίας, και προώθηση της τηλεργασίας (με τήρηση της ευθύνης των εργοδοτών ως προς την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων).

(*) COM (2020) 139 final

2.16. Στο πλαίσιο της κρίσης COVID-19, η ΕΟΚΕ θεωρεί την παρούσα γνωμοδότηση ως ευκαιρία για την υποβολή σχολίων και συστάσεων σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης της άνευ προηγουμένου αποδιοργάνωσης των αγορών εργασίας σε αυξανόμενο αριθμό χωρών, και της μερικής διακοπής της κοινωνικής και οικονομικής ζωής με στόχο την καταπολέμηση της επιδημίας. Αυτή η κατάσταση θα υποχρεώσει τα κράτη μέλη της ΕΕ να προσαρμόσουν τις πολιτικές τους για την απασχόληση.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ παραπέμπει σε προηγούμενες γνωμοδοτήσεις σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση και επαναλαμβάνει ορισμένα συναφή στοιχεία από αυτές:

- Απαιτούνται μεγαλύτερες προσπάθειες τόσο για την πραγματοποίηση επενδύσεων στη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας όσο και για την αντιμετώπιση της επισφαλούς εργασίας διότι αυτή, εκτός των άλλων, περιορίζει την παραγωγικότητα⁽⁹⁾.
- Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της οφείλουν να καταβάλουν περαιτέρω προσπάθειες για την εξάλειψη των ανισοτήτων. Η ανοδική σύγκλιση αποτελεί οριζόντια αρχή η οποία πρέπει να λαμβάνεται υπόψη και να ενσωματώνεται σε όλες τις πολιτικές της Ένωσης⁽¹⁰⁾.
- Η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει την έκκλησή της για μια επαρκή δέσμη κοινωνικών επενδύσεων στο πλαίσιο ενός ευρωπαϊκού αναπτυξιακού και επενδυτικού προγράμματος ύψους 2 % του ΑΕγχΠ⁽¹¹⁾.
- Σε κάθε κατευθυντήρια γραμμή θα πρέπει να περιλαμβάνονται διατάξεις σχετικά με την ισότητα των φύλων, ιδιαίτερη δε προσοχή πρέπει να δοθεί σε θέματα χαμηλής αμοιβής κατά την αντιμετώπιση του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων⁽¹²⁾.
- Η ανάγκη εκπόνησης στρατηγικής για την κοινωνική ένταξη των ατόμων με αναπηρία, των μεταναστών και των Ρομά επαναβεβαιώνεται σε διάφορες γνωμοδοτήσεις.
- Ο εύρυθμος κοινωνικός διάλογος αποτελεί βασικό παράγοντα για την επίτευξη των στόχων ανοδικής κοινωνικής σύγκλισης και την απόκτηση πρόσβασης σε ποιοτική απασχόληση, τίτλους και προσόντα, καθώς και για τη βελτίωση του σχεδιασμού και της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων που απορρέουν από αυτούς τους στόχους,⁽¹³⁾
- Ο μόνος τρόπος για να οικοδομηθούν πιο δίκαιες κοινωνίες είναι να δημιουργηθεί μια χωρίς αποκλεισμούς βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη και απασχόληση σε συνδυασμό με τη βελτίωση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας με στόχο να διασφαλιστεί ότι οι άνθρωποι θα έχουν αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας, επαρκείς αμοιβές και συντάξεις, και θα μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους⁽¹⁴⁾.
- Η ΕΟΚΕ έχει επίσης επιστήσει την προσοχή στην ανάγκη βελτίωσης του πίνακα αποτελεσμάτων, αλλά και στην ανάγκη θέσπισης τόσο ενός οικονομικού όσο και ενός κοινωνικού Ευρωπαϊκού Εξαμήνου σε μία από τις γνωμοδοτήσεις της με θέμα τον ευρωπαϊκό πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων⁽¹⁵⁾. Η σχέση μεταξύ, αφενός, της εποπτείας των μακροοικονομικών θεμάτων και, αφετέρου, των πολιτικών απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών, είναι κρίσιμης σημασίας.
- Η ΕΟΚΕ συνεχίζει να πιστεύει ότι, παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί με τον πυλώνα και παρά την ενσωμάτωση των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση στους γενικούς προσανατολισμούς των οικονομικών πολιτικών, εξακολουθεί να υφίσταται έλλειψη σύγκλισης μεταξύ αυτών των δύο δεσμών κατευθυντήριων γραμμών. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της για την επικαιροποίηση των κατευθυντήριων γραμμών, με βάση την ενσωμάτωση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης στο Ευρωπαϊκό Εξάμηνο.

3.2. Η ΕΟΚΕ επαναβεβαιώνει ότι, κατά τη χάραξη των πολιτικών ρύθμισης της αγοράς εργασίας και των κοινωνικών δικαιωμάτων, είναι απαραίτητο να συνδυάζονται αρμονικά η ανταγωνιστικότητα, η παραγωγικότητα, η κοινωνική βιωσιμότητα καθώς και τα εργασιακά δικαιώματα, καθότι αποτελούν αλληλένδετες συνιστώσες. Σε όλες οι πολιτικές που εφαρμόζονται από τα ευρωπαϊκά, τα εθνικά και τα τοπικά θεσμικά όργανα θα πρέπει να συνεκτιμάται η κατάλληλη ισορροπία μεταξύ της οικονομικής, της κοινωνικής και της περιβαλλοντικής βιωσιμότητας⁽¹⁶⁾.

⁽⁹⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 3.1.4.

⁽¹⁰⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 1.7.

⁽¹¹⁾ ΕΕ C 237 της 6.7.2018, σ. 57, σημεία 1.3 και 4.3.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 237 της 6.7.2018, σ. 57, σημείο 1.13.

⁽¹³⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 3.3.1.

⁽¹⁴⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 3.4.1.

⁽¹⁵⁾ ΕΕ C 81 της 2.3.2018, σ. 145.

⁽¹⁶⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 1.3

3.3. Οι πολιτικές απασχόλησης είναι κείρας σημασίας για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη της ΕΕ ως συνόλου και των κρατών μελών της. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη συνεργασία μεταξύ της Επιτροπής, των εθνικών κυβερνήσεων, των εργοδοτών και των συνδικαλιστικών οργανώσεων όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό των πολιτικών απασχόλησης και των συστημάτων κοινωνικής προστασίας καθώς και τη συνεπόμενη προσαρμογή τους στο μεταβαλλόμενο οικονομικό και κοινωνικό πλαίσιο στην Ευρώπη.

3.4. Ο Ευρωπαϊκός Πυλώνας Κοινωνικών Δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ) μπορεί να αποτελέσει μέσο για την προώθηση της ανοδικής σύγκλισης και της βελτίωσης των συνθηκών διαβίωσης και εργασίας σε ολόκληρη την ΕΕ. Το μέλλον της αγοράς εργασίας θα πρέπει να αποτελέσει βασική προτεραιότητα στις συζητήσεις για τον πυλώνα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι σημαντικές αλλαγές που συντελούνται σε αυτόν τον τομέα, ενώ, ταυτόχρονα, απαιτείται μια συνεκτική ευρωπαϊκή στρατηγική για την απασχόληση που να καλύπτει τα ακόλουθα θέματα:

- επενδύσεις και καινοτομία·
- απασχόληση και δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας·
- δίκαιες συνθήκες εργασίας για όλους·
- δίκαιη και ομαλή μετάβαση με τη στήριξη ενεργών πολιτικών για την αγορά εργασίας·
- ίσες ευκαιρίες για όλους·
- συμμετοχή όλων των ενδιαφερομένων μερών, ιδίως των κοινωνικών εταίρων·
- επενδύσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης ώστε να παρέχουν υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, της διά βίου μάθησης, της αναβάθμισης των δεξιοτήτων και της απόκτησης νέων δεξιοτήτων, ιδίως για να ληφθούν υπόψη οι απαιτήσεις για ψηφιακές και πράσινες δεξιότητες.

3.5. Η αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΚΔ στα κράτη μέλη θα είναι δυνατή μόνον εάν τούτα διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς πόρους για να επενδύσουν σε κοινωνικές πολιτικές και, ως εκ τούτου, να διαμορφώσουν τα δικαιώματα και τις αρχές σε συγκεκριμένες πρωτοβουλίες πολιτικής. Συνεπώς, μηχανισμοί όπως το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, και άλλα, πρέπει να λειτουργήσουν ουσιαστικά ⁽¹⁷⁾.

3.6. Ειδικότερα, η ανεργία αποτελεί μείζονα πρόκληση για τις περισσότερες χώρες. Οι επιπτώσεις της κρίσης COVID-19 απαιτούν εντονότερες προσπάθειες για ενεργές πολιτικές στην αγορά εργασίας από ό, τι υπό κανονικές συνθήκες, τόσο σε επίπεδο ΕΕ όσο και σε εθνικό.

3.7. Σύμφωνα με τις αρχές του ΕΠΚΔ, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση μπορούν να αποτελέσουν σημαντικό εργαλείο προκειμένου τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν βραχυπρόθεσμες πολιτικές και μέτρα τόσο για τον μετριασμό των οικονομικών και των κοινωνικών επιπτώσεων της κρίσης COVID-19, όσο και για την έξοδο από την κρίση χωρίς υπονόμευση των εργασιακών δικαιωμάτων ή απώλεια ανταγωνιστικότητας. Ο σχετικός συντονισμός μπορεί να επιτευχθεί στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, προτεραιότητα πρέπει να αποτελέσει η προώθηση του κοινωνικού διαλόγου. Θα πρέπει να διασφαλιστεί ένας ισχυρός κοινωνικός διάλογος σε όλα τα επίπεδα, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι επιπτώσεις της κρίσης με βιώσιμο τρόπο, τόσο από οικονομική όσο και από κοινωνική άποψη.

3.8. Η διατήρηση των θέσεων εργασίας με μειωμένο ωράριο και επαρκή αποζημίωση, κατά την άποψη αυτή, είναι προτιμότερη από την απόλυση τόσο για τους εργοδότες όσο και για τους εργαζομένους. Η προώθηση σε ολόκληρη την ΕΕ και η χρηματοδοτική στήριξη τέτοιου είδους μέσων της αγοράς εργασίας θα συμβάλουν σημαντικά στη σταθεροποίηση της οικονομικής και της κοινωνικής ζωής σε αυτές τις εξαιρετικές περιστάσεις.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 282 της 20.8.2019, σ. 32, σημείο 3.5.5.

3.9. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ εξέφρασε την ικανοποίησή της για τη θέσπιση του SURE⁽¹⁸⁾, του μέσου που ανακοίνωσε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το οποίο αναπτύχθηκε για να υποστηρίξει οικονομικά τις ρυθμίσεις μειωμένου ωραρίου εργασίας, τους μηχανισμούς αντιστάθμισης εισοδήματος και άλλα μέτρα για την πρόληψη της ανεργίας μετά την επιδημία COVID-19.

3.10. Όσον αφορά τις κατευθυντήριες γραμμές προς τα κράτη μέλη σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής του εν λόγω μέσου, η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να διασφαλίσει τουλάχιστον ότι α) όλα τα κράτη μέλη θα θέσουν σε εφαρμογή καθεστώτα μειωμένου ωραρίου ή παρόμοια μέτρα, β) τα εν λόγω μέτρα θα καλύπτουν όλους τους εργαζομένους, τους κλάδους και τις εταιρείες, γ) οι πληρωμές θα πραγματοποιούνται κατά προτίμηση σε εταιρείες που εντείνουν τις προσπάθειες για να αποφευχθούν οι απολύσεις, και δ) οι κοινωνικοί εταίροι θα συμμετέχουν πλήρως στον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή των προγραμμάτων σε εθνικό, κλαδικό και εταιρικό επίπεδο, ενώ θα διατεθεί επαρκής ενωσιακή χρηματοδότηση για να βοηθήσει τα κράτη μέλη που εφαρμόζουν τα αναγκαία μέτρα.

3.11. Στην πρόσφατη κοινή δήλωση για την επιδημία COVID-19⁽¹⁹⁾, οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι ζητούσαν να καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για να βοηθηθούν οι εργαζόμενοι, οι επιχειρήσεις, οι οικονομικές δραστηριότητες και οι δημόσιες υπηρεσίες προκειμένου να επιβιώσουν κατά την κρίση, ώστε με το πέρασ της να μπορέσουν να επανέλθουν στις δραστηριότητές τους, να προστατευθούν από την ανεργία και την απώλεια εισοδήματος οι εργαζόμενοι, και να αμβλυθούν οι οικονομικές απώλειες.

3.12. Οι κοινωνικοί εταίροι προτρέπουν τις κυβερνήσεις να εγκρίνουν συγκεκριμένα μέτρα τα οποία να προβλέπουν:

- αποφυγή των στρεβλώσεων της ενιαίας αγοράς, συμπεριλαμβανομένων των απαγορεύσεων και των περιορισμών στις εξαγωγές, ιδίως τις εξαγωγές ιατρικού εξοπλισμού και φαρμάκων, και τερματισμός του κλεισίματος των συνόρων για τα αγαθά· διασφάλιση κατά προτεραιότητα όλων των τρόπων εμπορευματικών μεταφορών εντός της ΕΕ η οποία κατέχει επίσης ουσιώδη ρόλο στον συντονισμό και την ενημέρωση σχετικά με τις δράσεις που αναλαμβάνονται στα κράτη μέλη·
- ενθάρρυνση των δαπανών και των επενδύσεων των κρατών μελών για την ενίσχυση του προσωπικού, του εξοπλισμού και των μέσων των εθνικών συστημάτων υγείας, των συστημάτων κοινωνικής προστασίας και άλλων υπηρεσιών γενικού συμφέροντος·
- κινητοποίηση των αχρησιμοποίητων διαρθρωτικών ταμείων και άλλων πόρων της ΕΕ για την ενίσχυση των κρατών μελών στην προσπάθειά τους να εξασφαλίσουν οικονομική και εισοδηματική στήριξη για τους εργαζομένους που πλήττονται από την ανεργία ή την αναστολή της εργασίας·
- εξασφάλιση της πρόσβασης σε πιστώσεις και της χρηματοδοτικής στήριξης σε επιχειρήσεις, ιδίως τις ΜΜΕ κάθε είδους, οι οποίες επηρεάζονται από τα περιοριστικά και τα έκτακτα μέτρα, με συντονισμένη παρέμβαση από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, την ΕΚΤ, την ΕΤΕπ και τις εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες·
- ενεργοποίηση του ταμείου αλληλεγγύης για φυσικές καταστροφές και κάθε άλλης διαθέσιμης χρηματοδότησης σε επίπεδο ΕΕ με προσαρμογή του, επί του παρόντος, ανεπαρκούς προϋπολογισμού·
- αναγνώριση των προσπαθειών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ανάπτυξη πλήρους ευελιξίας στο πλαίσιο των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις.

3.13. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να μεριμνούν για τη συμμετοχή των εθνικών κοινωνικών εταίρων στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών μέτρων.

⁽¹⁸⁾ Ευρωπαϊκό μέσο προσωρινής στήριξης για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE) λόγω της έξαρσης της νόσου COVID-19.

⁽¹⁹⁾ European Social Partners joint statement on COVID-19 (Κοινή δήλωση των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων σχετικά με την επιδημία COVID-19)

3.14. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη οφείλουν να διασφαλίσουν ότι η χρηματοδοτική στήριξη θα φτάσει σε επιχειρήσεις, ιδίως στις ΜΜΕ κάθε είδους, και σε όλους τους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των πιο ευάλωτων εργαζομένων σε επισφαλείς θέσεις εργασίας.

3.15. Το σχέδιο της Επιτροπής το οποίο επιτρέπει την ευελιξία στην εφαρμογή τόσο των δημοσιονομικών κανόνων όσο και των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις έχει καθοριστική σημασία για την υποστήριξη των δημόσιων υπηρεσιών, οι οποίες βρίσκονται υπό ισχυρή πίεση, καθώς και των επιχειρήσεων και των εργαζομένων που έχουν πληγεί από την κρίση.

3.16. Οι ενωσιακοί πόροι που επενδύονται στην προστασία των εργαζομένων και των επιχειρήσεων από τις χειρότερες επιπτώσεις της κρίσης θα πρέπει να προστίθενται στις δαπάνες των κρατών μελών.

3.17. Η Ευρώπη οφείλει να επιδείξει υπευθυνότητα, αλληλεγγύη και αποτελεσματικότητα για την αντιμετώπιση αυτής της έκτακτης ανάγκης, προστατεύοντας όλους τους πολίτες, τους εργαζομένους και τις επιχειρήσεις που πλήττονται από την κρίση αυτή.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

4.1. Ο ρόλος των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση ως πυξίδα είναι σημαντικός και σε καιρούς κρίσης COVID-19, όταν η προσοχή εστιάζεται στα βραχυπρόθεσμα μέτρα. Η μακροπρόθεσμη προοπτική δεν πρέπει να παραβλέπεται ακόμη και σε επείγουσες περιπτώσεις, προκειμένου να επιδιώκεται η βιώσιμη ανοδική συγκλίση.

4.2. Κατευθυντήρια γραμμή 5: Τόνωση της ζήτησης εργασίας

4.2.1. Από μακροπρόθεσμη προοπτική, η κατευθυντήρια γραμμή υστερεί όσον αφορά την παροχή αποτελεσματικών μέτρων για την τόνωση της ζήτησης εργασίας. Όλα τα προτεινόμενα μέτρα αφορούν τα εμπόδια για την είσοδο των επιχειρήσεων στην αγορά και τη μετακύλιση φόρων για τη μείωση της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας. Η υπό εξέταση πρόταση έχει βραχυπρόθεσμη προοπτική και δεν λαμβάνει υπόψη τις πολιτικές επιπτώσεις της μείωσης της οικονομικής επάρκειας των κρατών.

4.2.2. Σύμφωνα με την κατευθυντήρια γραμμή 5, τα κράτη μέλη ακόμη ενθαρρύνονται να προωθούν «καινοτόμες μορφές εργασίας». Ενώ οι νέες μορφές εργασίας και καινοτομίας παρέχουν ευκαιρίες για ανάπτυξη, η ΕΟΚΕ έχει ήδη επισημάνει τις πολυάριθμες προκλήσεις που συνδέονται με αυτό το είδος εργασίας. Με τις κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει να επιδιώκεται η μετατροπή των σχετικών με αυτές τις νέες μορφές εργασίας τάσεων σε ευκαιρίες δίκαιης απασχόλησης με βάση την ισορροπία μεταξύ των ομαλών μεταβάσεων στην αγορά εργασίας και των κατάλληλων ρυθμίσεων για την ασφάλεια των εργαζομένων⁽²⁰⁾.

4.2.3. Θετική είναι η έκκληση για τη θέσπιση κατάλληλων μισθών, είτε μέσω της βελτίωσης των μηχανισμών καθορισμού του νόμιμου κατώτατου μισθού, όπου προβλέπεται, είτε μέσω συλλογικών διαπραγματεύσεων. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων έχει καιρία σημασία, και είναι πολύ θετικό το γεγονός ότι οι κατευθυντήριες γραμμές καλούν τα κράτη μέλη «να προωθήσουν τον κοινωνικό διάλογο και τις συλλογικές διαπραγματεύσεις με σκοπό τον καθορισμό των μισθών». Η ΕΟΚΕ καταρτίζει, επί του παρόντος, γνωμοδότηση με θέμα «Αξιοπρεπείς κατώτατοι μισθοί»⁽²¹⁾.

4.2.4. Θετική είναι και η μετατόπιση της φορολογικής επιβάρυνσης από την εργασία σε άλλες πηγές φορολογίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές, όπως και η νέα διασαφήνιση. Ωστόσο, χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια όσον αφορά άλλες πιθανές πηγές. Η ΕΟΚΕ έχει υιοθετήσει γνωμοδοτήσεις που εξετάζουν ζητήματα όπως ο επιθετικός φορολογικός σχεδιασμός, η απάτη και η φοροδιαφυγή⁽²²⁾.

4.2.5. Οι εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές θα πρέπει να περιλαμβάνουν τελικά προτάσεις για την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των συλλογικών συμβάσεων μέσω της ενίσχυσης της εμπειρίας τους. Παράλληλα, αποτελεί μείζονα προϋπόθεση και ζήτημα υψίστης σημασίας να τηρούνται πλήρως τόσο η αρχή της επικουρικότητας όσο και ο αυτόνομος ρόλος των κοινωνικών εταίρων⁽²³⁾.

⁽²⁰⁾ EE C 237 της 6.7.2018, σ. 57, σημείο 5.1.

⁽²¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Αξιοπρεπείς κατώτατοι μισθοί σε ολόκληρη την Ευρώπη» (SOC/632) (υπό κατάρτιση).

⁽²²⁾ EE C 237, της 6.7.2018, σ. 57·EE C 129, της 11.4.2018, σ. 1

⁽²³⁾ EE C 237 της 6.7.2018, σ. 57, σημείο 5.5.

4.3. Κατευθυντήρια γραμμή 6: Ενίσχυση της προσφοράς εργασίας και βελτίωση της πρόσβασης στην απασχόληση, σε δεξιότητες και σε ικανότητες

4.3.1. Είναι θετικό το γεγονός ότι η εν λόγω κατευθυντήρια γραμμή αναφέρεται σε μια γενική θεώρηση των δεξιοτήτων που ευθυγραμμίζονται με ένα βιώσιμο παραγωγικό σύστημα. Η ΕΟΚΕ εκφράζει την ικανοποίησή της διότι οι κατευθυντήριες γραμμές καλούν τα κράτη μέλη να επενδύσουν στα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και να τα προσαρμόσουν, έτσι ώστε να παρέχουν υψηλής ποιότητας και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης.

4.3.2. Η ΕΟΚΕ ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιοποιήσουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις ευκαιρίες αξιοποίησης των ενωσιακών πόρων οι οποίοι θα πρέπει επίσης να υποστηρίζονται από εθνικούς πόρους. Η ΕΟΚΕ ζητεί αποτελεσματικότερες ευρωπαϊκές και εθνικές στρατηγικές για την εξασφάλιση βιώσιμης χρηματοδότησης με σκοπό την επανειδίκευση και την αναβάθμιση των δεξιοτήτων των ενηλίκων, με ιδιαίτερη έμφαση στην παροχή αποτελεσματικής στήριξης στους εργαζόμενους και τους άνεργους από τις δημόσιες υπηρεσίες απασχόλησης, τις εταιρείες, τους ατομικούς λογαριασμούς κατάρτισης και άλλες πρακτικές που χρησιμοποιούνται σε εθνικό επίπεδο. Λόγω των επιπτώσεων της επιδημίας COVID-19, ενδέχεται να χρειάζονται άμεσα μέτρα για την προσαρμογή της προσφοράς εργασίας στις τρέχουσες ανάγκες και απαιτήσεις, για παράδειγμα επιχειρήσεις στον τομέα των υπηρεσιών «δανείζουν» προσωρινά το προσωπικό τους στον κλάδο της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

4.3.3. Η ΕΟΚΕ καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να επιδείξει μεγαλύτερη φιλοδοξία όσον αφορά τον καθορισμό δεικτών και σημείων αναφοράς για τη συμμετοχή των ενηλίκων στη μάθηση και την πρόσβαση των εργαζόμενων στην κατάρτιση, για τη θέσπιση δεικτών σχετικά με τις δημόσιες και τις ιδιωτικές επενδύσεις στην επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση (ΕΕΚ)- ακόμη, το δικαίωμα των εργαζόμενων σε εκπαιδευτικές άδειες μετ' αποδοχών θα πρέπει να προβλέπεται από την κατευθυντήρια γραμμή αριθ. 6 και να αποτελεί υποχρέωση⁽²⁴⁾.

4.3.4. Η απόκτηση νέων και η αναβάθμιση των υφιστάμενων δεξιοτήτων θα αποτελέσουν βασικό συστατικό για την προσαρμογή των αγορών εργασίας κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, αλλά και για να εξασφαλιστεί ότι η Ευρώπη θα εξέλθει από την κρίση αυτή ισχυρότερη και πιο ανταγωνιστική. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να δημιουργήσουν ή να ενισχύσουν μηχανισμούς και συστήματα στήριξης της επαγγελματικής μετάβασης, με τη βοήθεια του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου. Με τους μηχανισμούς αυτούς επιδιώκεται η εξεύρεση τρόπων επιστροφής στην απασχόληση, αλλά και η πρόληψη των απολύσεων που οδηγούν σε παρατεταμένη ανεργία, η δημιουργία δρόμων προς νέες θέσεις απασχόλησης και η χάραξη ποικίλων διεργασιών για τη δημιουργία θέσεων εργασίας.

4.3.5. Μια καλύτερη κατανόηση της μεταβαλλόμενης φύσης της εργασίας και των εργασιακών σχέσεων στην ψηφιακή εποχή θα πρέπει να οδηγήσει σε μια αποτελεσματικότερη πολιτική της ΕΕ για την απασχόληση. Η πανδημία COVID-19 έχει διαμορφώσει μια κατάσταση όπου η τηλεργασία είναι περισσότερο διαδεδομένη από ποτέ. Η τηλεργασία δεν είναι κατάλληλη για όλες τις περιστάσεις ή για όλους τους τύπους θέσεων- όμως, εάν εφαρμόζεται σωστά, μπορεί να αποτελέσει σημαντικό στοιχείο της απάντησης για την παροχή ευελιξίας ως προς τον χρόνο εργασίας προκειμένου, αφενός, να βελτιωθεί η ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής των εργαζομένων και, αφετέρου, να εξυπηρετείται το συμφέρον των επιχειρήσεων. Η διασφάλιση κατάλληλων ρυθμίσεων για την υγεία και την ασφάλεια τόσο στον χώρο εργασίας όσο και για τις συνθήκες τηλεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των ωραρίων εργασίας, είναι ουσιαστικής σημασίας. Απαιτείται επίσης περισσότερη έρευνα και επενδύσεις σε μέτρα για την αντιμετώπιση νέων και αναδυόμενων κινδύνων, συμπεριλαμβανομένου του άγχους και άλλων ψυχοκοινωνικών κινδύνων.

4.3.6. Ο πλήρης ψηφιακός γραμματισμός όλων των εκπαιδευτικών και των μαθητών, καθώς και του συνόλου των Ευρωπαίων, συμπεριλαμβανομένων όσων ζουν σε περιθωριοποιημένες περιοχές, απαιτεί επαρκή δημόσια χρηματοδότηση και καταρτισμένο τεχνικό προσωπικό. Είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί η πρόσβαση στο διαδίκτυο και να παρασχεθεί κατάρτιση στο πεδίο των ψηφιακών δεξιοτήτων σε όλους όσοι εκτίθενται σε κινδύνους, παρέχοντας σε αυτά τα άτομα τη δυνατότητα να ασκούν τα δικαιώματά τους και να έχουν πρόσβαση στις κοινωνικές υπηρεσίες.

4.3.7. Η ΕΟΚΕ έχει ήδη τονίσει την ανάγκη διασφάλισης αξιοπρεπούς εισοδήματος κατά τη διάρκεια της κατάρτισης. Επίσης, τα μέσα που χρησιμοποιούνται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ θα πρέπει να εξεταστούν έτσι ώστε οι ορθές πρακτικές σε θέματα ελάχιστων απαιτήσεων όσον αφορά τους δικαιούχους εκπαιδευτικής άδειας να αποτελούν τον κανόνα και στα υπόλοιπα κράτη μέλη.

⁽²⁴⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Βιώσιμη χρηματοδότηση για τη διά βίου μάθηση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων στο πλαίσιο της έλλειψης εξειδικευμένου εργατικού δυναμικού» (διερευνητική γνωμοδότηση κατόπιν αιτήματος της Κροατικής Προεδρίας του Συμβουλίου της ΕΕ) (SOC/629) (βλέπε σελίδα 8 της παρούσας ΕΕ).

4.3.8. Όσον αφορά τη στήριξη των ανέργων, και λαμβάνοντας υπόψη τον αυξημένο αριθμό μακροχρόνια ανέργων, οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει να καλύπτουν την ανάγκη ανάληψης έγκαιρης δράσης, προκειμένου να αποφεύγονται οι δυσμενείς επιπτώσεις για τα άτομα που μένουν για μεγάλο διάστημα εκτός αγοράς εργασίας (scarring effect). Οι παροχές ανεργίας, και το επίπεδό τους, πρέπει να επαρκούν. Ορισμένα εθνικά συστήματα είναι υπερβολικά αυστηρά σε ό, τι αφορά τον ορισμό της ανεργίας ενώ τα σχετικά επιδόματα είναι πολύ χαμηλά. Εν προκειμένω, η ΕΟΚΕ ζήτησε πρόσφατα να αναληφθούν ευρωπαϊκές δράσεις για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων για τα εθνικά συστήματα ανεργίας ⁽²⁵⁾.

4.3.9. Παράλληλα με τη διευκόλυνση των ευκαιριών απασχόλησης σε όλους τους τύπους εργασίας, η ένταξη ποιοτικών θέσεων εργασίας στην ημερήσια διάταξη θα πρέπει να βρίσκεται στο επίκεντρο του μακροπρόθεσμου οράματος της ΕΕ για την απασχόληση.

4.4. Κατευθυντήρια γραμμή 7: Βελτίωση της λειτουργίας των αγορών εργασίας και της αποτελεσματικότητας του κοινωνικού διαλόγου

4.4.1. Θετική είναι η έκκληση για επίτευξη διαφανών και προβλέψιμων συνθηκών έτσι ώστε να προλαμβάνονται η κατάτμηση της απασχόλησης και η επισφαλής απασχόληση και να προωθείται η μετάβαση σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Το ίδιο ισχύει για την ενίσχυση και την ενδυνάμωση της ικανότητας των κοινωνικών εταίρων να διαπραγματεύονται συλλογικά. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει επίσης να αποσκοπούν στην προώθηση της κάλυψης των συλλογικών διαπραγματεύσεων και στην εξασφάλιση του δικαιώματος όλων των εργαζομένων να οργανώνονται και να έχουν ελεύθερη πρόσβαση στη συνδικαλιστική εκπροσώπηση.

4.4.2. Οι διατάξεις της κατευθυντήριας αυτής γραμμής σχετικά με την πρόσβαση σε αμερόληπτους μηχανισμούς επίλυσης διαφορών θα πρέπει να έχουν γενική εφαρμογή και να μην ισχύουν μόνο για τις «καταχρηστικές απολύσεις». Ωστόσο, θα πρέπει να γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των μερών να προσφεύγουν στα δικαστήρια, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες αποτυγχάνει η εναλλακτική επίλυση διαφορών ⁽²⁶⁾.

4.4.3. Άλλα θετικά στοιχεία της πρότασης της Επιτροπής, σε σύγκριση με τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση, είναι η έμφαση που δίνεται στους δίκαιους όρους για τους μετακινούμενους εργαζομένους και οι αναφορές στην καταπολέμηση των διακρίσεων και στην εξάλειψη της φτώχειας των εργαζομένων. Τα κράτη μέλη, όταν εφαρμόζουν μέτρα όπως κλείσιμο των συνόρων για να αμβλύνουν τις επιπτώσεις της επιδημίας COVID-19, οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τους μετακινούμενους εργαζομένους, συμπεριλαμβανομένων των μεθοριακών εργαζομένων.

4.4.4. Ένα στοιχείο που λείπει από την υπό εξέταση κατευθυντήρια γραμμή είναι η ανάγκη για καλύτερη υγεία και ασφάλεια στην εργασία. Εν μέσω επιδημίας COVID-19, ένας χώρος εργασίας στον οποίο τηρούνται οι κανόνες υγείας και ασφάλειας είναι ζωτικής σημασίας για την πρόληψη του κινδύνου μόλυνσης και εξάπλωσης του ιού και άλλων ασθενειών. Οι εργοδότες οφείλουν να αναλαμβάνουν την ευθύνη όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων τους, να παρέχουν τόσο σε αυτούς όσο και στους εκπροσώπους τους επαρκείς πληροφορίες, να αξιολογούν τους κινδύνους και να λαμβάνουν μέτρα πρόληψης. Οι δημόσιες αρχές, οι επιχειρήσεις, οι εργαζόμενοι και οι κοινωνικοί εταίροι οφείλουν όλοι να δραστηριοποιηθούν για την προστασία των εργαζομένων, των οικογενειών τους και της κοινωνίας γενικότερα. Προκειμένου να ενισχυθεί η λειτουργία των αγορών εργασίας, τα κράτη μέλη οφείλουν να επενδύσουν στην υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, και να θεσπίσουν τις κατάλληλες διατάξεις και τα μέσα για τις επιθεωρήσεις εργασίας ή τους συνδικαλιστικούς εκπροσώπους για την υγεία και την ασφάλεια και να παρέχουν στήριξη στους εργοδότες.

4.4.5. Οι περισσότερες μικρές και πολύ μικρές επιχειρήσεις διαθέτουν περιορισμένους οικονομικούς και διαχειριστικούς πόρους και, ως εκ τούτου, θα πρέπει να τους παρασχεθεί πρακτική, χρηματοδοτική και εξατομικευμένη στήριξη για προγράμματα για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία (ΥΑΕ) ώστε να προσταθούν τους χώρους εργασίας και να εφαρμόσουν ταχέως νέες διαδικασίες και πρακτικές για την προστασία των εργαζομένων. Οι επιθεωρητές εργασίας, ο EU-OSHA (Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία), το δίκτυο Enterprise Europe Network και οι αρμόδιες αρχές σε εθνικό επίπεδο μπορούν να προσφέρουν πρακτική υποστήριξη, όπως αποδοτικά από άποψη κόστους, δωρεάν και φιλικά προς τον χρήστη εργαλεία, πληροφορίες, καθοδήγηση και συμβουλές.

4.4.6. Η ΕΟΚΕ προτείνει να καταβληθούν εντονότερες προσπάθειες για την προώθηση της δημιουργίας ικανοτήτων των κοινωνικών εταίρων στο πλαίσιο του κοινωνικού διαλόγου, για την πραγματοποίηση επενδύσεων σε δομές υποστήριξης του κοινωνικού διαλόγου και για την προώθηση διαδικασιών που προάγουν τον κοινωνικό διάλογο. Υπάρχουν χώρες με λιγότερο ανεπτυγμένο κοινωνικό διάλογο, και μάλιστα σε κάποιες σημειώνονται οπισθοδρομήσεις σε αυτόν τον τομέα, λόγω της κρίσης. Χαιρετίζουμε τις προσπάθειες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ενίσχυση της συνεργασίας με τους κοινωνικούς εταίρους στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Δεδομένης της καίριας σημασίας του κοινωνικού διαλόγου στην υλοποίηση του πυλώνα των κοινωνικών δικαιωμάτων και στην εφαρμογή των κατευθυντήριων γραμμών για την απασχόληση και των ειδικών ανά χώρα

⁽²⁵⁾ ΕΕ C 97 της 24.3. 2020, σ. 32.

⁽²⁶⁾ ΕΕ C 237 της 6.7.2018, σ. 57, σημείο 5.9.

συστάσεων, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει το αίτημά της να υιοθετηθεί ο πλάνος από όλα τα κράτη μέλη· επίσης, προτρέπει όλους τους εθνικούς και τους ευρωπαϊκούς πολιτικούς παράγοντες να ενισχύσουν τις δομές συλλογικών διαπραγματεύσεων σε όλα τα επίπεδα. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών στις ειδικές ανά χώρα εκθέσεις, και αυτό πρέπει να επικροτηθεί και να αξιοποιηθεί.

4.5. Κατευθυντήρια γραμμή 8: Προαγωγή των ίσων ευκαιριών για όλους, προώθηση της κοινωνικής συμπερίληψης και καταπολέμηση της φτώχειας

4.5.1. Η κάλυψη της κοινωνικής προστασίας προσεγγίζεται υπό το πρίσμα της δημογραφικής πρόκλησης και της ανάγκης να παραμείνουν οι εργαζόμενοι για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στην εργασία. Οι κατευθυντήριες γραμμές για την απασχόληση θα πρέπει επίσης να ξεετάζουν στόχους όπως η πλήρης και αποτελεσματική κάλυψη, η επάρκεια και η διαφάνεια.

4.5.2. Η ισότητα των φύλων μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την αύξηση της συμμετοχής των γυναικών σε όλα τα επίπεδα της αγοράς εργασίας, τόσο από την άποψη των ποσοτών απασχόλησης όσο και από την αύξηση του μέσου χρόνου εργασίας των γυναικών. Απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των εμποδίων στην απασχόληση των γυναικών, όπως η έλλειψη οικονομικά προσιτής και προσβάσιμης κοινωνικής μέριμνας και η εξάλειψη του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων. Συνεπώς, πρέπει να αντιμετωπιστούν διάφορα διαρθρωτικά εμπόδια σε ευρωπαϊκό και σε εθνικό επίπεδο, καθώς και να αυξηθούν οι επενδύσεις σε ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και σε μέτρα υπέρ της διαφάνειας των αμοιβών. Η επιχειρηματικότητα μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για την οικονομική ανεξαρτησία των γυναικών με ποιοτικές θέσεις εργασίας, επιτυχημένη σταδιοδρομία και απαλλαγή των γυναικών από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, καθώς και να συμβάλει σε μια πιο ισορροπημένη εκπροσώπηση των φύλων στη λήψη αποφάσεων.

4.5.3. Όσον αφορά τα άτομα με αναπηρία, είναι ιδιαίτερα σημαντικό να διευκολύνεται η πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας με εξάλειψη των πρακτικών εκείνων που εισάγουν διακρίσεις. Πρέπει να παρέχεται η κατάλληλη υποστήριξη από τις υπηρεσίες απασχόλησης και τις δημόσιες εκστρατείες για την καταπολέμηση των προκαταλήψεων και την προώθηση της εξάλειψης των διακρίσεων εις βάρος των ατόμων με αναπηρία. Όσον αφορά την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία στις υπηρεσίες, είναι απαραίτητο να γίνεται αναφορά στην ανεξάρτητη διαβίωση και στην προσβασιμότητα.

4.5.4. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η πρόσβαση στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για όλους πρέπει να δοθεί προσοχή στην ανάγκη για βιώσιμη, αποτελεσματική, οικονομικά προσιτή και προσβάσιμη παροχή υπηρεσιών ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και για επαρκή χρηματοδότηση για την κατάλληλη εκπαίδευση των εργαζομένων στον τομέα της υγείας.

4.5.5. Όσον αφορά την ενεργό γήρανση, απαιτούνται συγκεκριμένες προτάσεις για να αποφευχθεί η προώθηση ανεπαρκών πολιτικών για τους εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας. Όπως συμφωνήθηκε από τους Ευρωπαίους κοινωνικούς εταίρους στην «Αυτόνομη συμφωνία-πλαίσιο των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών»⁽²⁷⁾, η ενεργός γήρανση αποσκοπεί στη βελτιστοποίηση των ευκαιριών για εργαζόμενους κάθε ηλικίας να εργάζονται σε καλής ποιότητας, παραγωγικές και υγιείς συνθήκες έως τη νόμιμη ηλικία συνταξιοδότησης, με βάση την αμοιβαία δεσμευση και προσήλωση εργοδοτών και εργαζομένων.

4.5.6. Σε σειρά γνωμοδοτήσεων για το θέμα αυτό, η ΕΟΚΕ έχει τονίσει επίσης την ανάγκη προώθησης της αλληλεγγύης μεταξύ των γενεών σε συνδυασμό με αποτελεσματικές πολιτικές ανάπτυξης και απασχόλησης. Χρειαζόμαστε μια πραγματική πολιτική «ενεργού γήρανσης», προκειμένου να εξασφαλίσουμε ικανοποιητικές συνθήκες εργασίας, πολιτικές υγείας και ασφάλειας καθώς και χρόνου εργασίας, αλλά και για να αυξήσουμε τη συμμετοχή στη διά βίου μάθηση. Θα πρέπει επίσης να ενισχύσουμε τα ποσοστά απασχόλησης για τα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας, τα οποία υποχρεούνται συχνά να εγκαταλείψουν πρόωρα τον ενεργό βίο λόγω προβλημάτων υγείας, έντασης της εργασίας, πρόωρων απολύσεων και εξαιτίας της έλλειψης ευκαιριών για κατάρτιση ή επανένταξη στην αγορά εργασίας⁽²⁸⁾.

Βρυξέλλες, 7 Μαΐου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Luca JAHIER

⁽²⁷⁾ European social partners' autonomous framework agreement on active ageing and an inter-generational approach (Αυτόνομη συμφωνία πλαίσιο των Ευρωπαίων κοινωνικών εταίρων για την ενεργό γήρανση και την αλληλεγγύη μεταξύ των γενεών)

⁽²⁸⁾ EE C 237, 6.7.2018, σ. 57, σημείο 5.9 και Γνωμοδότηση με θέμα «Ο μεταβαλλόμενος κόσμος της εργασίας και η μακροβιότητα/γήρανση του πληθυσμού — Προϋποθέσεις προκειμένου οι ηλικιωμένοι εργαζόμενοι να παραμείνουν ενεργοί στον νέο κόσμο της εργασίας» (EE C 14 της 15.1.2020, σ. 60).